

บทที่ 7

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ในปัจจุบัน สถานปัตยกรรมอีสานร่วมสมัยยังไม่ได้มีการศึกษาและวิเคราะห์วิจัยที่จริงจัง ดังนั้น การวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาคำการรับรู้ ความเข้าใจและทัศนคติต่อสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัยของทั้งกลุ่มสถาปนิกทั่วไปและกลุ่มบุคคลทั่วไป ปัจจัยแวดล้อมประเด็นต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัย ลักษณะอีสานร่วมสมัยและการยอมรับลักษณะอีสานของกลุ่มสถาปนิกและกลุ่มบุคคลทั่วไป โดยเป็นการศึกษาจาก

- 1) ทฤษฎีและการศึกษาที่เกี่ยวข้อง
- 2) ลักษณะทางกายภาพของอาคารตัวอย่างที่เลือกศึกษา
- 3) สัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มสถาปนิกผู้ออกแบบ กลุ่มสถาปนิกแกนนำ และกลุ่มบุคคลทั่วไป
- 4) การศึกษาทัศนคติ ความคิดเห็นของกลุ่มสถาปนิกทั่วไป และกลุ่มบุคคลทั่วไปจากแบบสอบถาม กลุ่มละ 150 คน

ทั้งนี้ ผลจากการศึกษาจะทำให้ทราบถึงบริบทโดยรวมของสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัย และทำให้ได้ประโยชน์และทราบถึงแนวโน้มและแนวทางในการพัฒนาสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัยในอนาคตได้ต่อไป โดยสามารถสรุปประเด็นต่าง ๆ ตามลำดับ ได้ดังนี้

7.1 ข้อสรุปผลการวิจัย

7.1-1 การรับรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติต่อสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัย

ผลสรุปของการศึกษา ความคิดเห็นของกลุ่มสถาปนิกทั่วไปและกลุ่มบุคคลทั่วไปเกี่ยวกับการรับรู้ ความเข้าใจและทัศนคติต่อสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัย พบว่าทั้งลองกลุ่มเห็นว่า เอกลักษณะในงานสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัยมีความเด่นชัดในระดับปานกลาง และสถาปัตยกรรมอีสานควรมีลักษณะอีสานเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในอาคารทางศาสนา อาคารราชการ และอาคารสถาบันการศึกษา นอกจากนี้กลุ่มบุคคลทั่วไปมีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า ในอาคารบ้านพักอาศัยนั้นควรมีลักษณะอีสานร่วมสมัยด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ อาคารทางศาสนาควรมีลักษณะอีสานมากที่สุด

อย่างไรก็ตาม ทั้งกลุ่มสถาปนิกทั่วไปและกลุ่มบุคคลทั่วไปต่างยอมรับว่ามีความรู้และความเข้าใจในสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัยในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย ทั้งนี้ เพราะสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัยนั้น

ยังไม่ได้มีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยที่จริงจัง โดยเฉพาะการศึกษาที่เจาะลึกถึงความคิดเห็นของกลุ่มสถาปนิกทั่วไปและกลุ่มบุคคลทั่วไปเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัย กอปรกับมีกลุ่มผู้ที่มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมอีสานโดยเฉพาะในสังคมแวดวงจำกัด ไม่กี่วงกว้าง ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการประชาสัมพันธ์ วิเคราะห์ วิจัย เพื่อศึกษาหาสาระความรู้และความเข้าใจในสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัยในสังคมวงกว้างมากยิ่งขึ้น

7.1-2 ปัจจัยแวดล้อมประเด็นต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัย

ผลสรุปของการศึกษา ความคิดเห็นของกลุ่มสถาปนิกทั่วไปและกลุ่มบุคคลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยแวดล้อมประเด็นต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัย พบว่าทั้งกลุ่มสถาปนิกทั่วไปและทั้งกลุ่มบุคคลทั่วไปมีความคิดเห็นร่วมกัน คือ สถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัยเป็นสถาปัตยกรรมที่สื่อความเป็นอีสาน โดยการพัฒนา คลื่นสาย คิดใหม่และปรุงใหม่ของรูปแบบสถาปัตยกรรม ถึงแม้ว่ากลุ่มบุคคลทั่วไปส่วนหนึ่งจะมีความคิดเห็นว่า การที่จะสื่อถึงลักษณะอีสานของสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัยได้นั้น ยังคงต้องใช้รูปแบบทางกายภาพของสถาปัตยกรรมอีสานในอดีต

ทั้งนี้ สถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัยจะต้องให้ความเคารพกับภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานในประเด็นต่าง ๆ มีดังนี้ คือ การคำนึงถึงขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ การยอมรับของสังคมและวิถีชีวิตของสังคมอีสาน สอดคล้องกับการเลือกเทคนิค เทคโนโลยีและวัสดุที่เหมาะสมกับท้องถิ่นในปัจจุบันของอีสาน ประยุกต์เลือกเอาแนวคิดบรรพบุรุษมาพัฒนาใช้ให้เหมาะสม รัับอิทธิพลรูปแบบของสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น และกลมกลืนกับสถาปัตยกรรมในสภาพแวดล้อมข้างเคียงตามลำดับ โดยเป็นการออกแบบที่สอดคล้องเหมาะสมกับยุคสมัยที่เปลี่ยนไปในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ การคำนึงถึงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เพื่อสภาวะความน่าสบายซึ่งเกิดจากสภาพทางภูมิศาสตร์ของอีสาน คำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยใหม่ การประหยัดพลังงาน คุ้มค่าการลงทุนและรักษาสิ่งแวดล้อม การจัดและการออกแบบภูมิทัศน์ และการมีเหตุและผล สามารถอธิบายได้ตามลำดับ

ทั้งนี้ สถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัยถือเป็นการพัฒนาสืบสานจากลักษณะอีสานดั้งเดิม โดยได้รับอิทธิพลพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นของอีสาน ได้แก่ ภูมิปัญญาที่ได้จากวัดอีสาน เรือนอีสาน ศิลปกรรมพื้นบ้านอีสาน และศิลปะสถาปัตยกรรมขอม ทั้งนี้ เอกลักษณะขององค์ประกอบศิลปะสถาปัตยกรรมของบ้านเรือนอีสาน วัดอีสาน และศิลปกรรมอีสาน มีความเหมาะสมที่ควรนำมาพัฒนาใช้กับสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัยตามลำดับ

7.1-3 ลักษณะอีสานร่วมสมัยที่ควรนำไปใช้ในการออกแบบสถาปัตยกรรมอีสาน

ผลสรุปความคิดเห็นของกลุ่มสถาปนิกทั่วไปและกลุ่มบุคคลทั่วไปเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัย เพื่อศึกษาหาลักษณะอีสานร่วมสมัย การรับรู้และการยอมรับของลักษณะอีสานร่วมสมัยจากการศึกษา

จากทฤษฎีและการศึกษาที่เกี่ยวข้อง จากลักษณะทางกายภาพของอาคารตัวอย่างศึกษา จากการสัมภาษณ์
ความคิดเห็นของกลุ่มสถาปนิกผู้ออกแบบ กลุ่มสถาปนิกแกนนำและกลุ่มบุคคลผู้ใช้สอยอาคาร

ทั้งนี้ สามารถสรุปเปรียบเทียบลักษณะอีสานร่วมสมัยที่ได้จากการวิจัยกับลักษณะอีสานร่วมสมัยที่
ได้จากลักษณะทางกายภาพของอาคารตัวอย่างกรณีศึกษา และลักษณะอีสานร่วมสมัยที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้
ที่เกี่ยวข้องกับสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัย ได้ดังต่อไปนี้

ตาราง 7.3ก-1 เปรียบเทียบลักษณะอีสานร่วมสมัยในประเด็นต่าง ๆ ที่ได้จากการวิจัย

ประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัย	เปรียบเทียบลักษณะอีสานร่วมสมัยที่ได้การศึกษา					
	ลักษณะอีสานร่วมสมัยที่ได้จากทฤษฎี และการศึกษาที่เกี่ยวข้อง	ลักษณะอีสานร่วมสมัยที่ได้จากลักษณะ ทางกายภาพของอาคารตัวอย่างศึกษา	ลักษณะอีสานร่วมสมัยที่ได้จากการ สัมภาษณ์ผู้ใช้ที่เกี่ยวข้อง	ลักษณะอีสานร่วมสมัยที่ได้จากคำความ คิดเห็นร่วมของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม	ลักษณะร่วมของลักษณะอีสานร่วมสมัย	
ลักษณะอีสานเชิงนามธรรม						
1. ลักษณะที่แสดงถึงความชัดเจน ลงบ โปร่งโลด ตรงไปตรงมา และมีสีจาง	●	●	●	●	●	
2. ลักษณะที่สามารถรับรู้การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ หรือ การเปิดพื้นที่บางส่วนของสถาปัตยกรรมออกสู่ธรรมชาติภาย นอก เพื่อให้สามารถรับรู้ถึงแดด ลม ฝน และอุณหภูมิที่ เปลี่ยนไปในช่วงเวลาต่าง ๆ ของวัน	●	●	●	●	●	
3. ลักษณะถ่อมตบไม่ใหญ่โต ใช้วัสดุอิทธิพล	●	●	●	●	●	
4. ลักษณะเรียบง่าย สมถะ ไม่หรูหรา ไม่เน้นลายละเอียด "แต่ง พอนหอมปากหอมคอ" หากแต่รักษารูปทรงไว้ได้ สวยด้วยแก่น ของสถาปัตยกรรม	●	●	●	●	●	
5. ลักษณะเบากว้าง แข็งแรง และมีพลัง	●	●	●	●	●	
6. ลักษณะที่แสดงถึงอิสระทางความคิด กล้าคิด กล้าทำกล้า แสดงออกของผู้ออกแบบ	●	●	●	●	●	

- ลักษณะอีสานร่วมสมัยที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์และวิจัย

ตาราง 7.3ก-1 เปรียบเทียบลักษณะอีสานร่วมสมัยในประเด็นต่าง ๆ ที่ได้จากการวิจัย

ประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัย	เปรียบเทียบลักษณะอีสานร่วมสมัยที่ได้จากการศึกษา					
	ลักษณะอีสานร่วมสมัยที่ได้จากทฤษฎีและการศึกษาที่เกี่ยวข้อง	ลักษณะอีสานร่วมสมัยที่ได้จากลักษณะทางกายภาพของอาคารตัวอย่างศึกษา	ลักษณะอีสานร่วมสมัยที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง	ลักษณะอีสานร่วมสมัยที่ได้จากค่าความคิดเห็นร่วมของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม	ลักษณะร่วมของลักษณะอีสานร่วมสมัย	
ลักษณะอีสานเชิงรูปธรรม						
1. การวางผังและการจัดกลุ่มอาคาร						
1.1. อาคารหลังเดียว	•	•	•			
1.2. อาคารหลังเดียวมีชาน	•	•	•	•	•	
1.3. กลุ่มอาคารมีชาน	•	•	•	•	•	
2. หลังคา						
2.1. หลังคาจั่ว	•	•	•			
2.2. หลังคาจั่วปีกนก (มีชานจั่ว)	•		•	•		
2.3. หลังคาปั้นหย่า	•	•				
2.4. หลังคาจั่ว(มนิลา หรือบรันธอร์)		•	•			
2.5. หลังคาปั้นหย่า(พร้อมจั่วเล็กด้านบน)		•	•			
2.6. หลังคาจั่วมีปีกนก 4ทิศ	•		•			
2.7. หลังคาจั่วต่อเพิง	•	•	•	•	•	
3. การซ้อนชั้นของหลังคา						
3.1. การลดชั้นหลังคา	•	•	•			
3.2. การลดมุขหลังคา	•	•	•			
3.3. การซ้อนทับหลังคา	•	•	•			
4. การยื่นชายคา						
4.1. ชายคาสั้น (≤ 1.00 ม.)	•	•	•			
4.2. ชายคายาว (> 1.00 ม.)	•	•	•	•	•	
5. ความชันของหลังคา						
5.1. หลังคาไม่ชันมาก (≤ 30 องศา)		•				

• ลักษณะอีสานร่วมสมัยที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์และวิจัย

ตาราง 7.3ก-1 เปรียบเทียบลักษณะอีสานร่วมสมัยในประเด็นต่าง ๆ ที่ได้จากการวิจัย

ประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัย	เปรียบเทียบลักษณะอีสานร่วมสมัยที่ได้จากการศึกษา				
	ลักษณะอีสานร่วมสมัยที่ได้จากฤษฎีและการศึกษาที่เกี่ยวข้อง	ลักษณะอีสานร่วมสมัยที่ได้จากลักษณะทางกายภาพของอาคารตัวอย่างศึกษา	ลักษณะอีสานร่วมสมัยที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง	ลักษณะอีสานร่วมสมัยที่ได้จากค่าความคิดเห็นร่วมของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม	ลักษณะร่วมของลักษณะอีสานร่วมสมัย
5.2. หลังคาชั้น (45 องศา) 5.3. หลังคาชั้นมาก (≥ 50 องศา)	•	•	•	•	•
6. ฐานอาคาร 6.1. อาคารวางบนพื้น 6.2. อาคารยกพื้นลอยต่ำ 6.3. อาคารยกพื้นสูง 6.4. อาคารวางบนเนินดิน		•			
7. การเลือกใช้วัสดุผนัง 7.1. ผนังฉาบปูนเรียบ 7.2. ผนังฉาบปูนเรียบตีเส้นแนวตั้ง 7.3. ฉาบปูนเรียบตีเส้นแนวนอน 7.4. ก่ออิฐโชว์แนว 7.5. ผนังกรวดทรายล้าง 7.6. หินทรายธรรมชาติ สีลาแสง และอิฐ 7.7. กระเบื้องดินเผาคำนวณเกวียน	•	•	•	•	•
8. องค์ประกอบตกแต่งของสถาปัตยกรรม 8.1. ลายหน้าจั่ว - ลายโชว์โครงสร้าง(ตุ๊กตา) - ลายไม้ตีแนวตั้ง - ลายเกล็ดใบปรี (ไม้ตีแนวนอน) - ลายตะเวน หรือตาเวน(พระอาทิตย์) 8.2. ค้ำยันหลังคา - คันทวย(ค้ำยันไม้ เหล็ก)	•	•	•	•	•

• ลักษณะอีสานร่วมสมัยที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์และวิจัย

ตาราง 7.3ก-1 เปรียบเทียบลักษณะอีสานร่วมสมัยในประเด็นต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาวิจัย

ประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัย	เปรียบเทียบลักษณะอีสานร่วมสมัยที่ได้จากการศึกษา				
	ลักษณะอีสานร่วมสมัยที่ได้จากทฤษฎีและการศึกษาที่เกี่ยวข้อง	ลักษณะอีสานร่วมสมัยที่ได้จากลักษณะทางกายภาพของอาคารตัวอย่างศึกษา	ลักษณะอีสานร่วมสมัยที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง	ลักษณะอีสานร่วมสมัยที่ได้จากค่าความคิดเห็นร่วมของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม	ลักษณะร่วมของลักษณะอีสานร่วมสมัย
<ul style="list-style-type: none"> - คันทวยแฉง(ค้ายันแฉงไม้ คอนกรีต) 	•	•	•		
8.3. ยอดบันลมนหลังคา					
<ul style="list-style-type: none"> - ยอดบัน(แบน)ลมทั่วไป - ยอดบัน(แบน)ลมประกบติดด้านหน้าจั่ว 	•	•	•	•	•
8.4. หน้าต่างและการเจาะช่องของอาคาร					
<ul style="list-style-type: none"> - การเจาะช่องเปิดขนาดเล็ก - การเจาะช่องเปิดสูงทางตั้ง - การเจาะช่องเปิดและระเบียงประดับด้วยลูกกรง (ลูกมะหวด) - การเจาะช่องเปิดขนาดเล็ก หน้าต่าง(ปองเอี่ยม) - หน้าต่างเปิดถึงพื้น พร้อมกันตก(ประตูปอง) 	•	•	•	•	•
9. ความสัมพันธ์ของอาคารกับภูมิทัศน์ภายนอก					
9.1. อาคารอยู่ใกล้ต้นไม้	•	•	•	•	•
9.2. อาคารสัมพันธ์กับลานโล่งเอนกประสงค์ (ลานดิน)	•	•	•	•	•
9.3. อาคารสัมพันธ์แหล่งน้ำ		•			
10. การใช้สีกับอาคาร					
10.1. การเลือกใช้สีพื้นเป็นสีน้ำตาล (สีอิฐ ดิน ดินเผาและหินทราย)	•	•	•	•	•
10.2. ไม่เน้นหลายสีและนิยมสีธรรมชาติที่เนื้อวัสดุ	•	•	•	•	•

- ลักษณะอีสานร่วมสมัยที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์และวิจัย

ตาราง 7.3ก-1 เปรียบเทียบลักษณะอีสานร่วมสมัยในประเด็นต่าง ๆ ที่ได้จากการวิจัย

ประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัย	เปรียบเทียบลักษณะอีสานร่วมสมัยที่ได้จากการศึกษา				
	ลักษณะอีสานร่วมสมัยที่ได้จากการศึกษา และการศึกษาที่เกี่ยวข้อง	ลักษณะอีสานร่วมสมัยที่ได้จากลักษณะทางกายภาพของอาคารตัวอย่างศึกษา	ลักษณะอีสานร่วมสมัยที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง	ลักษณะอีสานร่วมสมัยที่ได้จากคำความคิดเห็นร่วมของผู้ตอบแบบสอบถาม	ลักษณะร่วมของลักษณะอีสานร่วมสมัย
11. ปัจจัยประกอบเพิ่มเติมต่าง ๆ ของสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัย					
11.1. การวางผังที่ง่ายแก่การต่อเติม (เช่น การต่อเติมชานหรือเพิง)	●	●	●	●	●
11.2. มีการยื่นหลังคาบังแดดและฝน ในทุก ๆ ชั้นของอาคาร	●	●	●	●	●
11.3. การเลือกใช้ ลวดลายของศิลปกรรมพื้นเมืองมาประยุกต์ใช้ เช่น ลายผ้า	●	●	●	●	●

- ลักษณะอีสานร่วมสมัยที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์และวิจัย

ทั้งนี้ สามารถสรุปลักษณะเด่นของลักษณะอีสานร่วมสมัยที่ได้ โดยทั้งกลุ่มสถาปนิกทั่วไปและกลุ่มบุคคลทั่วไปต่างมีความคิดเห็นร่วมกันว่า ลักษณะอีสานร่วมสมัยเชิงนามธรรมในประเด็นต่าง ๆ นั้น เป็นลักษณะเด่นของสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัย และนำไปพัฒนาใช้ในการออกแบบสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัยในอนาคตได้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ลักษณะอีสานร่วมสมัยเชิงนามธรรม

ลักษณะอีสานร่วมสมัยเชิงนามธรรมของสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัยที่เป็นลักษณะอีสานร่วมสมัยที่เด่นชัด และควรนำมาพิจารณาใช้กับการออกแบบสถาปัตยกรรมอีสานในอนาคต ได้แก่

- 1) ลักษณะเรียบง่าย สมถะ ไม่หรูหรา ไม่เน้นรายละเอียด "แต่พอหอมปากหอมคอ" หากแต่รักษาบุคลิกไว้ได้ สบายด้วยแก่นของสถาปัตยกรรม

ตัวอย่างเช่น - พิพิธภัณฑสถานพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต วัดป่าสุทธาวาส

- พิพิธภัณฑสถานพระอาจารย์มั่น อจากริ วัดป่าอุดมสมพร

- 2) ลักษณะที่แสดงถึงความซื่อตรง สงบ โปร่งโล ดตรงไปตรงมาและมีสัจจะ

ตัวอย่างเช่น - พิพิธภัณฑสถานพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต วัดป่าสุทธาวาส

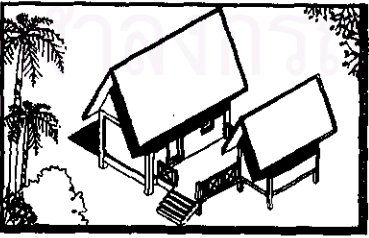
- พิพิธภัณฑสถานพระอาจารย์มั่น อจากริ วัดป่าอุดมสมพร

- 3) ลักษณะถ่อมตน ไม่ใหญ่โตवादอิทธิพล
ตัวอย่างเช่น - โครงการอาคารศูนย์บริการข้อมูลพนมรุ้ง อุทยานประวัติศาสตร์ พนมรุ้ง
- พิพิธภัณฑิ์พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต วัดป่าสุทธาวาส
- 4) ลักษณะที่สามารถรับรู้การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ หรือการเปิดพื้นที่บางส่วนของสถาปัตยกรรมออกสู่ธรรมชาติภายนอก เพื่อให้สามารถรับรู้ถึง แดด ลม ฝน และอุณหภูมิที่เปลี่ยนไป ในช่วงเวลาต่าง ๆ ของวัน
ตัวอย่างเช่น - สวนอาหารหรรษา
- โครงการอาคารศูนย์บริการข้อมูลพนมรุ้ง อุทยานประวัติศาสตร์ พนมรุ้ง
- 5) ลักษณะปีกบิน แข็งแรง มีพลัง
ตัวอย่างเช่น - ศูนย์ประชุมเอนกประสงค์กาญจนาภิเษก มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- โครงการหอนิทรรศการศิลปวัฒนธรรม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- 6) ลักษณะที่แสดงถึงอิสระทางความคิด กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก และคิดไม่เหมือนคนอื่นของผู้ออกแบบ ทำให้งานสถาปัตยกรรมมีรูปแบบอิสระ
ตัวอย่างเช่น - โครงการโบสถ์วัดศาลาลอย
- โครงการพิพิธภัณฑิ์กัมมัญฐาน-อัฐิธาตุ(หลวงปู่ดูลย์ อตุโล)วัดบูรพาาราม

2. ลักษณะอีสานร่วมสมัยเชิงรูปธรรม

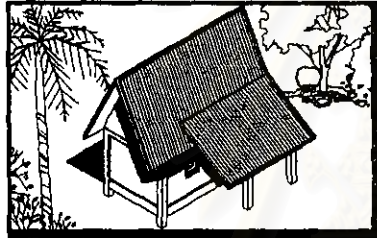
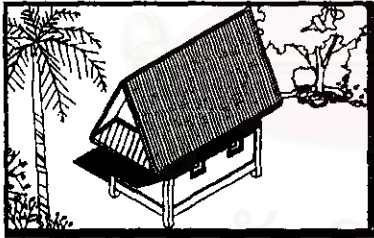
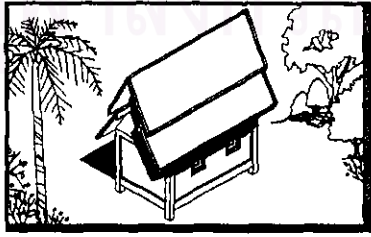
สรุปลักษณะเด่นของลักษณะอีสานร่วมสมัยเชิงรูปธรรม และเปรียบเทียบความเห็นของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะเด่นของลักษณะอีสานร่วมสมัยเชิงรูปธรรมในประเด็นต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

ตาราง 7.3ก-2 สรุปเปรียบเทียบความเห็นของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะเด่นของลักษณะอีสานร่วมสมัยเชิงรูปธรรมในประเด็นต่าง ๆ

ลักษณะเด่นของลักษณะอีสานร่วมสมัย ในประเด็นต่าง ๆ	ความเห็นของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม		
	สถาปนิกทั่วไป	กลุ่มบุคคลทั่วไป	ความเห็นร่วม
1) การวางผังและการจัดกลุ่มอาคาร กลุ่มอาคารมีขานเชื่อม	●	●	●

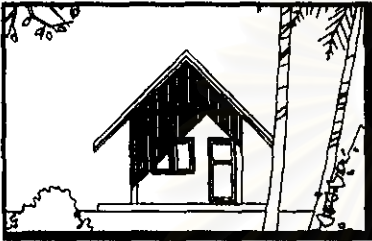

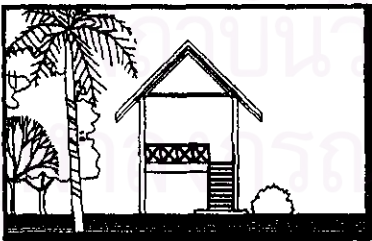
- มีความเห็นร่วมเกี่ยวกับลักษณะเด่นของลักษณะอีสานร่วมสมัยเชิงรูปธรรมในประเด็นต่าง ๆ

ตาราง 7.3ก-2 สรุปเปรียบเทียบความเห็นของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะเด่นของ
ลักษณะอีสานร่วมสมัยเชิงรูปธรรมในประเด็นต่าง ๆ

ลักษณะเด่นของลักษณะอีสานร่วมสมัย ในประเด็นต่าง ๆ	ความเห็นของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม		
	สถาปนิกทั่วไป	กลุ่มบุคคลทั่วไป	ความเห็นร่วม
การวางผังและการจัดกลุ่มอาคาร(ต่อ) อาคารหลังเดียวมีชาน	●	●	●
2) หลังคา หลังคาจั่วต่อเพิง	●	●	●
 หลังคาจั่วปีกนก(มีชานจั่ว)	●	●	●
3) การซ้อนชั้นหลังคา รูปแบบของการซ้อนชั้นหลังคา	●	-	-

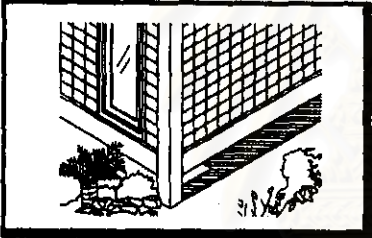
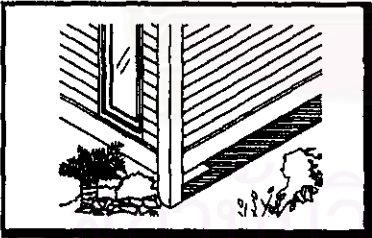
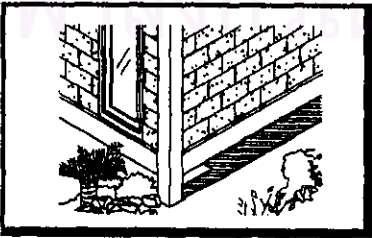
- มีความเห็นร่วมเกี่ยวกับลักษณะเด่นของลักษณะอีสานร่วมสมัยเชิงรูปธรรมในประเด็นต่าง ๆ

ตาราง 7.3ก-2 สรุปเปรียบเทียบความเห็นของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะเด่นของ
ลักษณะจิตสภาพร่วมสมัยเชิงรูปธรรมในประเด็นต่าง ๆ

ลักษณะเด่นของลักษณะจิตสภาพร่วมสมัย ในประเด็นต่าง ๆ	ความเห็นของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม		
	สถาปนิกทั่วไป	กลุ่มบุคคลทั่วไป	ความเห็นร่วม
<p>4) การยื่นชายคา</p> <p>ชายคายาว(>1.00 ม.)</p>	●	●	●
<p>5) ความชันของหลังคา</p> <p>หลังคาชัน(45 องศา)</p>	●	●	●
<p>6) ฐานอาคาร</p> <p>อาคารยกพื้นสูง</p>	●	●	●

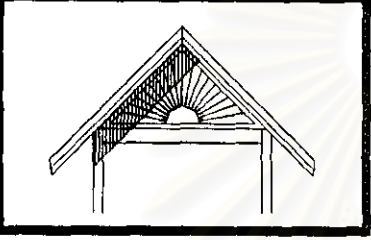
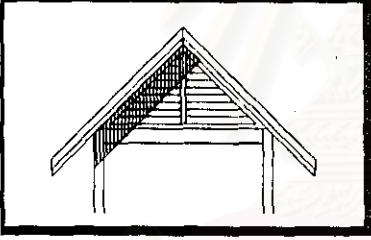

- มีความเห็นร่วมเกี่ยวกับลักษณะเด่นของลักษณะจิตสภาพร่วมสมัยเชิงรูปธรรมในประเด็นต่าง ๆ

ตาราง 7.3ก-2 สรุปเปรียบเทียบความเห็นของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะเด่นของลักษณะชีสานร่วมสมัยเชิงรูปธรรมในประเด็นต่าง ๆ

ลักษณะเด่นของลักษณะชีสานร่วมสมัย ในประเด็นต่าง ๆ	ความเห็นของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม		
	สถาปนิกทั่วไป	กลุ่มบุคคลทั่วไป	ความเห็นร่วม
<p>ฐานอาคาร(ค่อ)</p> <p>อาคารวางบนเนินดิน</p>	●	-	-
<p>7) การเลือกใช้วัสดุผนัง</p> <p>ผนังกระเบื้องดินเผาต้านเกวียน</p>	●	●	●
 <p>ผนังฉาบปูนเรียบตีเส้นแนวนอน</p>	●	-	-
 <p>ผนังก่อหินทรายธรรมชาติและศิลาแลง</p>	●	●	●

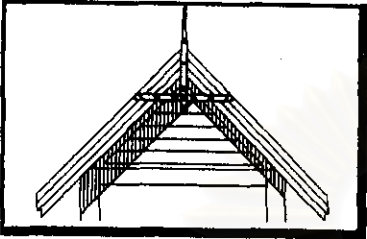

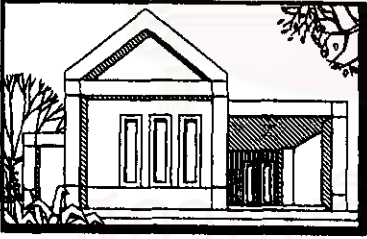

● มีความเห็นร่วมเกี่ยวกับลักษณะเด่นของลักษณะชีสานร่วมสมัยเชิงรูปธรรมในประเด็นต่าง ๆ

ตาราง 7.3ก-2 สรุปเปรียบเทียบความเห็นของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะเด่นของ
ลักษณะอีสานร่วมสมัยเชิงรูปธรรมในประเด็นต่าง ๆ

ลักษณะเด่นของลักษณะอีสานร่วมสมัย ในประเด็นต่าง ๆ	ความเห็นของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม		
	สถาปนิกทั่วไป	กลุ่มบุคคลทั่วไป	ความเห็นร่วม
<p>8) องค์ประกอบตกแต่งของสถาปัตยกรรม</p> <p>8.1) ลายหน้าจั่ว</p> <p>ลายตะเว็น หรือตาเวน (พระอาทิตย์)</p>	●	-	-
 <p>ลายเกล็ดใบปรีอ (ไม้ตีนขวอน)</p>	●	●	●
<p>8.2) ค้ำยันหลังคา</p> <p>คันทวย (ค้ำยันไม้ เหล็ก)</p>	●	●	●

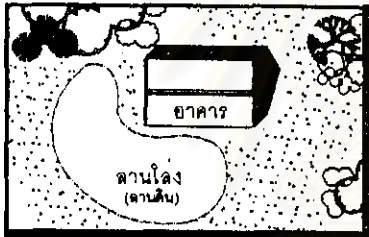
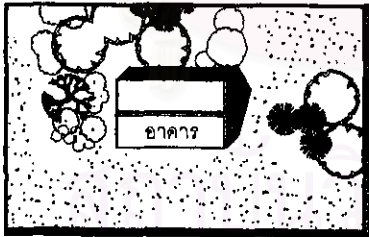
- มีความเห็นร่วมเกี่ยวกับลักษณะเด่นของลักษณะอีสานร่วมสมัยเชิงรูปธรรมในประเด็นต่าง ๆ

ตาราง 7.3ก-2 สรุปเปรียบเทียบความเห็นของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะเด่นของ
ลักษณะอีสานร่วมสมัยเชิงรูปธรรมในประเด็นต่าง ๆ

ลักษณะเด่นของลักษณะอีสานร่วมสมัย ในประเด็นต่าง ๆ	ความเห็นของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม		
	สถาปนิกทั่วไป	กลุ่มบุคคลทั่วไป	ความเห็นร่วม
<p>8.3) ซอดบันนอมหลังคา</p> <p>ยอดบันน(นป็น)ลมประกบติดด้านหน้าจั่ว</p>	●	●	●
<p>8.4) หน้าต่างและการเจาะช่องของอาคาร</p> <p>การเจาะช่องเปิดและระเบียงประดับด้วยลูกกก (อุกมะหวด)</p>	●	●	●
 <p>การเจาะช่องเปิดสูงทางตั้ง</p>	●	-	-
 <p>หน้าต่าง(ปองเอี่ยม)</p>	●	●	●

- มีความเห็นร่วมเกี่ยวกับลักษณะเด่นของลักษณะอีสานร่วมสมัยเชิงรูปธรรมในประเด็นต่าง ๆ

ตาราง 7.3ก-2 สรุปเปรียบเทียบความเห็นของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะเด่นของ
ลักษณะอีสานร่วมสมัยเชิงรูปธรรมในประเด็นต่าง ๆ

ลักษณะเด่นของลักษณะอีสานร่วมสมัย ในประเด็นต่าง ๆ	ความเห็นของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม		
	สถาปนิกทั่วไป	กลุ่มบุคคลทั่วไป	ความเห็นร่วม
หน้าต่างและการเจาะช่องของอาคาร(คต) 	●	●	●
หน้าต่างเปิดถึงพื้น พร้อมกันคต(ประตูบิอง) 9) ความสัมพันธ์ของอาคารกับภูมิทัศน์ภายนอก 	●	●	●
อาคารสัมพันธ์กับลานโล่งเอนกประสงค์ (ลานดิน) 	●	●	●
อาคารอยู่ใกล้ต้นไม้ 10) การใช้สีกับอาคาร	●	●	●
- การไม่เน้นหลายสี และนิยมสีธรรมชาติที่แสดง เนื้อวัสดุ	●	●	●
- การเลือกใช้สีพื้นเป็นสีน้ำตาล (สีของอิฐ ดิน ดินเผา และหินทราย)	●	●	●

● มีความเห็นร่วมเกี่ยวกับลักษณะเด่นของลักษณะอีสานร่วมสมัยเชิงรูปธรรมในประเด็นต่าง ๆ

ตาราง 7.3ก-2 สรุปเปรียบเทียบความเห็นของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะเด่นของ
ลักษณะอีสานร่วมสมัยเชิงรูปธรรมในประเด็นต่าง ๆ

ลักษณะเด่นของลักษณะอีสานร่วมสมัย ในประเด็นต่าง ๆ	ความเห็นของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม		
	สถาปนิกทั่วไป	กลุ่มบุคคลทั่วไป	ความเห็นร่วม
11) ปัจจัยประกอบเพิ่มเติมต่าง ๆ ของสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัย			
- การวางผังที่ฝ่ายแก่การต่อเติม(เช่น การต่อเติม ชาน หรือเพิง ขอกตามประโยชน์ใช้สอยที่เพิ่ม ขึ้น)	●	●	●
- การมีการยื่นหลังคาบังแดดและฝนในทุก ๆ ชั้น ของอาคาร	●	●	●
- การเลือกใช้ ลวดลายของศิลปกรรมพื้นเมืองมา ประยุกต์ใช้ เช่น ลายผ้า หรือลวดลายเครื่อง จักรสานต่าง ๆ	●	●	●

- มีความเห็นร่วมเกี่ยวกับลักษณะเด่นของลักษณะอีสานร่วมสมัยเชิงรูปธรรมในประเด็นต่าง ๆ

7.1-4 แนวโน้มและแนวทางในการพัฒนาสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัย

ผลสรุปของการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มสถาปนิกทั่วไปและกลุ่มบุคคลทั่วไปเกี่ยวกับแนวโน้ม
และแนวทางในการพัฒนาสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัย ที่ควรนำมาพิจารณาใช้กับการออกแบบสถาปัตยกรรม
อีสานในอนาคต ได้แก่

- 1) สถาปัตยกรรมในอนาคตนั้น ควรให้ความสำคัญกับความต่อเนื่องของรูปแบบสถาปัตยกรรม
ในอดีตและปัจจุบันด้วย
- 2) สถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัยมีแนวโน้มที่บุคคลทั่วไปให้ความสำคัญมากยิ่งขึ้น
- 3) เอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัย สามารถนำมาใช้ในเชิงพาณิชย์ได้ เช่น การใช้
สิ่งดูตลกของเที่ยว เป็นต้น
- 4) พื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานดั้งเดิมสามารถปรับใช้กับเทคโนโลยีและวัสดุสมัยใหม่ได้ เช่น
การนำเทคนิคและกรรมวิธีของงานศิลปกรรมมาพัฒนาใช้ในงานศิลปะสถาปัตยกรรม ได้แก่
การนำงานดินเผาสำหรับทำเครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้านมาปรับปรุงเป็นงานกระเบื้องดินเผา
สำหรับงานสถาปัตยกรรม ไม่ว่าจะกระเบื้องหลังคา หรือกระเบื้องปูผนังและกระเบื้องปูพื้น
 เป็นต้น

- 5) พื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานดั้งเดิมสามารถประยุกต์ใช้กับอาคารประโยชน์ใช้สอยสมัยใหม่ และกับอาคารสูง เช่น โรงแรม หอประชุม และโรงพยาบาลได้
- 6) ควรมึวิธีการศึกษาช่วยในการตัดสินใจออกแบบสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัยในอนาคต เช่น การเปรียบเทียบความคุ้มค่าระหว่างค่าใช้จ่ายที่แพงขึ้นกับเอกลักษณ์และศักดิ์ศรีในสถาปัตยกรรมอีสาน ถึงแม้ว่าจะต้องเพิ่มค่าก่อสร้างอาคารเพิ่มขึ้นอีกประมาณร้อยละ 20 ก็ตาม
- 7) จะต้องสร้างจิตสำนึก ให้รู้จักทำนุบำรุงในศิลปะ - วัฒนธรรมท้องถิ่นอีสานแก่บุคคลโดยทั่วไป เช่น ไม่ควรที่จะนำเอารูปแบบของสถาปัตยกรรมไทย(ภาคกลาง) มาสร้างในภาคอีสาน

7.2 สรุปการพิสูจน์สมมติฐาน

สมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ

1. ในงานสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัยมีลักษณะอีสานร่วมสมัยทั้งในเชิงนามธรรมและเชิงรูปธรรม ซึ่งเป็นการพัฒนาสืบสานจากลักษณะอีสานในอดีต เพื่อพัฒนาแนวความคิดและรูปแบบของสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัยในปัจจุบัน

พิสูจน์สมมติฐานข้อที่ 1 สรุปได้ว่า ผลที่ได้จากการศึกษาได้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ มีลักษณะอีสานทั้งในเชิงนามธรรมและเชิงรูปธรรมในสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัย โดยเป็นการพัฒนาสืบสานจากลักษณะอีสานในอดีตเพื่อใช้พัฒนาแนวความคิดและรูปแบบของสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัยในปัจจุบัน

2. ลักษณะอีสานร่วมสมัยที่ได้จากการศึกษาจะเป็นที่ยอมรับของทั้งกลุ่มสถาปนิกทั่วไปและกลุ่มบุคคลทั่วไป

พิสูจน์สมมติฐานข้อที่ 2 สรุปได้ว่า ส่วนใหญ่ทั้งกลุ่มสถาปนิกทั่วไปและกลุ่มบุคคลทั่วไปต่างยอมรับลักษณะอีสานที่ได้จากการศึกษา ซึ่งได้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ค่าการรับรู้ ความเข้าใจและการยอมรับต่อสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัยของกลุ่มสถาปนิกทั่วไป ย่อมมีมากกว่ากลุ่มบุคคลทั่วไป เพราะกลุ่มสถาปนิกทั่วไปมีประสบการณ์ทางวิชาชีพและได้รับการศึกษาทางสาขาวิชาสถาปัตยกรรม

พิสูจน์สมมติฐานข้อที่ 3 สรุปได้ว่า ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้วพบว่ากลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามทั้งกลุ่มสถาปนิกและกลุ่มบุคคลทั่วไปส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะอีสานทั้งในเชิงนามธรรมและเชิงรูปธรรมของสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัยที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ได้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ การรับรู้ความเข้าใจ และการยอมรับต่อสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัยของกลุ่มสถาปนิกทั่วไปย่อมเป็นมีมากกว่ากลุ่ม

บุคคลทั่วไป เพราะกลุ่มสถาปนิกทั่วไปมีประสบการณ์จากสาขาอาชีพและได้รับการศึกษาทางสาขาวิชาสถาปัตยกรรม

สามารถที่จะอธิบายได้ว่า รูปแบบของสถาปัตยกรรมอิสลามร่วมสมัยทั้งในเชิงนามธรรมและทั้งเชิงรูปธรรมนั้น เกิดจากการพัฒนาใช้แนวความคิดและรูปแบบของสถาปัตยกรรมอิสลามดั้งเดิม ซึ่งเกิดจากสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของอิสลาม อันเป็นมรดกทางภูมิปัญญาของบรรพบุรุษร่วมกับการเลือกเทคโนโลยี วัสดุก่อสร้างและการตกแต่งประดับประดาที่เหมาะสมกับท้องถิ่นอิสลามและยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเป็นที่รับรู้และยอมรับและมีประสบการณ์ร่วมกันของสังคมทำให้เป็นที่คุ้นเคยของคนโดยทั่วไป ซึ่งตรงข้ามกับในทฤษฎีที่ว่า ผลการรับรู้ที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ย่อมมีส่วนมาจากประสบการณ์ที่แตกต่างกันของบุคคล (วิมลสิทธิ์ ทรยางกูร, 2530: 63)

ดังนั้น ลักษณะอิสลามทั้งในนามธรรมและทั้งเชิงรูปธรรมของสถาปัตยกรรมอิสลามร่วมสมัยนั้น ในความคิดเห็นของทั้งกลุ่มสถาปนิกทั่วไปและทั้งกลุ่มบุคคลทั่วไปมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ย่อมเกิดจากประสบการณ์ที่ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ สถาปนิกสามารถที่จะนำลักษณะอิสลามประเด็นต่าง ๆ มาใช้ในการพิจารณาออกแบบที่เหมาะสมต่อไป

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

เนื่องจากการศึกษาศาปัตยกรรมอิสลามร่วมสมัยครั้งนี้ เป็นศึกษาเพื่อหาลักษณะอิสลามร่วมสมัยที่พัฒนาสืบสานจากลักษณะอิสลามในอดีต และศึกษาจากการยอมรับและการรับรู้ลักษณะอิสลามร่วมสมัยของกลุ่มสถาปนิกทั่วไปและกลุ่มบุคคลทั่วไป ซึ่งได้ภาพรวมของลักษณะอิสลามร่วมสมัย สำหรับในการวิจัยขั้นต่อไปนั้น ผู้วิจัยขอเสนอการวิจัยแบบเจาะลึก ในประเด็นต่อไปนี้

7.3-1 การผสมผสานลักษณะอิสลามร่วมสมัย

เนื่องจากลักษณะอิสลามร่วมสมัยทั้งในเชิงนามธรรมและเชิงรูปธรรมที่ได้นั้น มีแนวความคิดและรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาถึงวิธีการผสมผสานลักษณะอิสลามร่วมสมัยในประเด็นต่าง ๆ ในลำดับต่อไป ทั้งนี้ เพราะการนำลักษณะอิสลามร่วมสมัยที่ได้ในประเด็นต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะเด่นมาผสมผสานออกเป็นรูปแบบของสถาปัตยกรรมใหม่ในอนาคตนั้น หากมองภาพรวมของรูปแบบสถาปัตยกรรมแล้วอาจสามารถสื่อถึงบรรยากาศของอิสลามร่วมสมัยได้หรือไม่ได้ก็เป็นได้

7.3-2 ลักษณะอิสลามร่วมสมัยที่พัฒนาสืบสานจากพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นอิสลามแต่ละประเภท

เนื่องจากสถาปัตยกรรมอิสลามร่วมสมัยเป็นการพัฒนา เพื่อความต่อเนื่องของรูปแบบสถาปัตยกรรมในอดีตกับปัจจุบัน โดยการนำลักษณะอิสลามร่วมสมัยที่พัฒนามาจากพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นอิสลามดั้งเดิมในประเด็นต่าง ๆ มาพัฒนาใช้ เช่น ภูมิปัญญาที่ได้จากศิลปะ - สถาปัตยกรรมของ วัดอิสลาม เรือน

อิสาน และศิลปกรรมพื้นบ้านอิสาน ฯลฯ ดังนั้น การศึกษาแบบเจาะลึกเพื่อหาลักษณะอิสานร่วมสมัยที่พัฒนามาจากพื้นฐานภูมิปัญญาต่าง ๆ จะทำให้ทราบถึงลักษณะอิสานร่วมสมัยของแต่ละประเด็นที่เด่นชัดยิ่งขึ้น

นอกจากนั้นพบว่าในแต่ละท้องถิ่นของอิสานได้รับอิทธิพลของพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มาพร้อมอารยธรรมในประเด็นต่าง ๆ มากน้อยแตกต่างกัน เช่น กลุ่มอิสานเหนือได้รับอิทธิพลของอารยธรรมล้านนา ล้านช้างและทราวดี กลุ่มอิสานกลางและกลุ่มอิสานใต้ โดยส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลของอารยธรรมล้านช้าง ทราวดี และขอม เป็นต้น โดยอิทธิพลดังกล่าวจะเป็นตัวกำหนดลักษณะอิสานร่วมสมัยในแต่ละท้องถิ่นของอิสานที่เด่นชัดและแตกต่างกันออกไป

7.3-3 ลักษณะอิสานร่วมสมัยสำหรับอาคารประเภทต่าง ๆ

ในการออกแบบสถาปัตยกรรมอิสานร่วมสมัยในปัจจุบันและอนาคตจะต้องตอบสนองต่อประโยชน์ใช้สอยประเภทใหม่ ๆ ได้ ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาเพื่อหาลักษณะอิสานร่วมสมัยที่เด่นชัด และเหมาะสมกับอาคารประเภทต่าง ๆ เช่น ลักษณะอิสานร่วมสมัยในอาคารทางศาสนา อาคารราชการ อาคารธุรกิจ (อาคารห้างสรรพสินค้า และอาคารสำนักงาน) อาคารโรงแรม และโดยเฉพาะในอาคารสูง เป็นต้น

7.3-4 ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะอิสานร่วมสมัยและลักษณะไทยร่วมสมัยในแต่ละภูมิภาค

การศึกษาลักษณะอิสานร่วมสมัยและลักษณะไทยร่วมสมัยในแต่ละภูมิภาค เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบลักษณะร่วมและข้อแตกต่างของลักษณะไทยร่วมสมัยในแต่ละภูมิภาค ทั้งนี้ เพื่อสร้างความเข้าใจและเห็นภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้นของลักษณะไทยร่วมสมัย นอกจากนี้ยังทำให้เกิดความมั่นใจในการออกแบบสถาปัตยกรรมไทยร่วมสมัยของแต่ละภูมิภาคในอนาคต โดยไม่หลงทางและตรงประเด็น และยังสร้างจิตสำนึกให้รู้จักทำนุบำรุงในมรดกทางภูมิปัญญาของแต่ละท้องถิ่นให้แก่สถาปนิกและบุคคลทั่วไปมากยิ่งขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย